

ТЕНДЕНЦИИ В ДИЗАЙНЕ СОВРЕМЕННОГО КОСТЮМА И ХАРАКТЕРНЫЕ ЧЕРТЫ КОСТЮМА ЖИТЕЛЕЙ КРЫМА

Севастопольский национальный технический университет

Идеи Востока всегда создавали новые тенденции в моде Запада. Такое влияние оказал женский азиатский костюм времен Тамерлана (XIV век) на женский костюм во Франции (бургундская мода, XV век). Работы первых известных кутюрье Запада чувствуют на себе влияние Востока. Например, можно рассмотреть вечернее платье 1914 года, вдохновленное восточными мотивами, из творчества великого французского кутюрье начала XX века Поля Пуаре (Рис. 1).

Одно из направлений развития в моде западного мира на данный момент обращено на Восток. Ведущие кутюрье мировой моды (такие как Клод Монтана, Каролина Ерера, Йоши Ямамото, Хельмут Ланг, Жиль Зандер) демонстрируют это в своих последних коллекциях. В качестве одного из многочисленных вариантов влияния восточной моды на последние тенденции в дизайне одежды можно предложить летний наряд (красное кимоно) в исполнении Доминика Сиро - одного из любимых дизайнеров первой леди Франции Бернадет Ширак (Рис. 2). Представленные в последних коллекциях модели отличаются предельно простым кроем, что обеспечивает их комфорт.

Стиль нельзя осуществлять с формой, поскольку стиль сам выступает необходимым условием, от которого зависит структура, форма и их единство. Найти принцип избирательности и упорядоченности стиля можно при выявлении мотивов, диктующих организацию для выполнения определенных функций.

Стиль состоит из ряда характерных устойчивых признаков. Таковыми являются функциональность, повторяемость, экспрессивность и эмоциональность. На их основе формируются условия, позволяющие выделить в стиле два его одновременных начала: во-первых, стиль проявляет сущность личности, общности, нации. Вместе с тем, во-вторых, через функциональность, повторяемость, экспрессивность и эмоциональность он выступает как освещенная личностью, общностью, нацией разновидность проявления этой сущности.

Так сегодняшнее направление стиля приводит к тому, что создаются юбки и платья удобных конструкций, демонстрирующие общую тенденцию к удлиненным, слегка прилегающим и иногда чуть-чуть расширенным к низу силуэтам.

Актуальна (важна и существенна для настоящего момента) многослойность в одежде. Особенно сочетание шифонов различных оттенков,

либо комбинирование шифонов и более плотных тканей. Похожие юбки были у крымских татарок горно-прибрежной группы (название платья - антер). Крымским татарам, караимам свойственна многослойность в одежде. Например, поверх шаровар одевалась нательная рубаша, на которую в свою очередь верхнее платье. Весьма популярно было сочетание плотных и более легких тканей. У славянских народов (русских, украинцев, белорусов) также наблюдается многослойность в одежде. Поверх нательной рубашки женщины одевали платье, а затем кафтан. Рубаша и платье были одной длины, но в отличие от восточных одежд никогда не использовался шифон, лишь в одеждах богатых людей применялся шелк. Но многослойность славянской одежды берет начало в восточных одеждах и манере одеваться. И именно в costume крымских татарок (как и других восточных народов) на многослойности ставится акцент за счет того, что нижняя одежда длиннее, чем верхняя. Поэтому, сегодняшняя многослойность в одежде имеет явно восточные корни.

Используются классические элементы и детали восточной одежды, такие как асимметричная линия низа, супатная застежка, вырез каре и лодочки, воротник-стойка, заниженная линия плеч.

Воротник-стойка широко использовался крымскими татарами. Такой воротник-стойку имели и мужские и женские куртки, а также рубашки. Супатная застежка, имеющая азиатские корни, встречалась в одежде крымских татар, караимов в основном на мужских куртках. В сегодняшней моде она применяется как элемент мужской, так и женской одежды и используется на куртках, пиджаках и блузах. Вырез горловины в форме каре или лодочки отражает тяготение человека к стабильности и устойчивости. Сначала такая форма горловины встречается у народов восточной группы, а затем распространяется на Запад. Сочетание воротника стойки, супатной застежки и прямой обработкой горловины в сегодняшней моде являются продолжением темы минимализма и нуризма. Этот стиль созвучен стремлению человека к душевному покою и внутренней гармонии, благодаря лаконичности кроя и четким линиям силуэта.

Асимметричность в одежде у крымских татар появилась под влиянием славянской культуры. Это так называемые косоворотки (нательные рубашки). В свою очередь косоворотки в русском и украинском costume были заимствованы у кочевых племен Золотой Орды. У монголов верхняя одежда застегивалась с запахом на одну сторону и косоворотка это прямое наследие, хотя и несколько видоизмененное производное монгольского costume. В сегодняшней моде асимметричность нашла отражение как в застежках на пиджаках и блузах, так и форме выреза горловины. Обработка низа изделия (будь то юбка или платье), края рукавов и горловины в форме волны, широко используемая в современной моде встречалась в одежде крымских татар. Подол отделялся волнообразно "дольбер-дудак", т.е. красивые губки. Так же отделялись края рукавов, кроме того, по краю рукавов выполнялся "блэзик-тегил" - браслетный шов. В свою очередь вариации браслетного шва сейчас встречаются в качестве отделки краев вязаных изделий. Иногда на нательную

рубашу одевали не куртки, а безрукавки. Безрукавки (жилеты) всегда находили свое место в моде. Широко используется в дизайне современного костюма жилеты, расшитые бисером, галуном, золотыми и серебряными нитями. Орнамент, которым расшивают жилеты (а также ниджаки, блузы, пояса) повторяет национальные узоры, тем самым еще больше поддерживая тенденцию восточной моды.

Кожаные изделия, присущие крымским татарам степной и горной группы, занимают широкую нишу в современной моде благодаря своей практичности. Отсюда различные варианты кожаных курток (короткие или длинные), а так же брюки. Беншеты и тулупы, которые носили крымские татары, караимы, греки и другие народности явились прототипом сегодняшних дубленок. Широкое применение таких материалов как кожа и меха обусловлено тем, что они естественно удерживают тепло, не продуваемы ветром, а кожа так же еще и не промокает.

В современном дизайне некоторых элементов одежды четко прослеживаются национальные корни. Так, например, мягкий широкий пояс, опоясывающий талию несколько раз, являющийся колоритной, но необязательной частью мужского костюма, имеет балканские корни. Такой пояс также носили мужчины, принадлежащие греческой диаспоре в Крыму.

Широко используются дизайнерами в создании восточных коллекций ткани с матовым шелковым блеском (гладкие или структурированные), также жатые (с эффектом помятости). Предпочтение отдается натуральным тканям, таким как лан, шелк и смешанные ткани натурального состава. Использование в одежде таких материалов, как шелк, шифон, парча, бархат придают моделям изысканность и утонченность Востока, так как они имеют восточное происхождение и были завезены в Европу из Азии. К тому же в конце XX века Крым был местом разведения шелковичных червей для получения коконов шелковой нити (например, села колхоза имени XX партсъезда Береговое, Виллино). Гамма цветов самая разнообразная. Начиная от очень сдержанных, где тон задает натуральная цветовая гамма, до невообразимо ярких.

Дизайн на базе славянского костюма представлен в Севастополе творческой группой "Серафино". Современный дизайн крымско-татарского костюма в Севастополе представлен творческими разработками В. Курмеавой (рис. 3). Коллекции создаются на базе азиатского и крымско-татарского костюма. Насыщенные желтые, оранжевые, красные, синие и зеленые цвета характерны для узбекского и крымско-татарского национальных костюмов. Нестандартное сочетание цветов и крупный орнамент в сочетании с лаконичным кроем делают яркий колорит уместным и в повседневной жизни. Использование легких блестящих тканей, вышивки, яркой цветовой гаммы подчеркивает то, что Крым является то, что Крым является рекреационной зоной.

Литература:

1. Араджиони М.А. К вопросу об этнокультурных особенностях позднесредневекового христианского населения горного Крыма // МАИЭТ-Вып. III. – Симферополь: Таврия, 1993 – С.22-36
2. Мильман А.Л. Мода как форма театрализации жизни (Эстетические аспекты проектирования костюма). – Автореферат кандидатской диссертации по специальности 17.00.06 – Техническая эстетика. – М.: ВНИИТЭ, 1999. – 24с.
3. Паптыкин А. Низвергатель устоев / Ателье. – №5-М:2002.- С.48-50
4. Ром Д. Блестящие акценты / Ателье. – №5-М:2002.- С.14-19
5. Рославцева Л.И. Одежда крымских татар XIX - начала XX века. Историко-этнографическое исследование. – Автореферат кандидатской диссертации по специальности 07.00.07 – Этнография. – М.: Институт этнографии и антропологии РАН, 2000. – 25с.

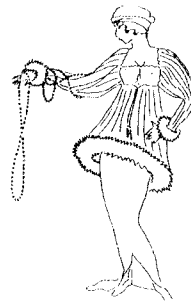

Рис. 1

Рис. 2

Рис. 3

I.A. Kuznetsova, E.V. Kuzetsova

THE TENDENCY IN THE MODERN COSTUME DESIGN AND THE TYPICAL FEATURES OF CRIMEA COSTUME

One from direction in the fashion turns to the East. Leading designers demonstrate this in their collection. Use many layers in the clothes, especially combination different materials. Designers use classical elements and details of eastern clothes, such as antisymmetrical line, hidden fastener, cut in the form of line. Leather article, hold wide recess in the modern fashion, thanks its practicality. For Crimea very important, to use elements of clothes from different nationalities.

О.М. Журнова, аспірантка

ВПЛИВ ПЛАСТАНАТОМІЧНИХ КОНСТАНТ ТІЛА ЛЮДИНИ НА ПРОЦЕС ФОРМОТВОРЕННЯ ОДЯГУ

Київський національний університет будівництва і архітектури

Стаття присвячена проблематиці біомеханіки тіла людини та впливу його пластанатомічних констант на процес формотворення одягу. Біо-, віта - жива механіка, яка пов'язана з тілом, як живий механічний апарат, що продукує рух. Макро- і мікро- динаміка тіла людини розглядається як певні передумови формотворення одягу, як основа певної матриці біомеханіки тіла людини. Макродинаміка - це все те, що охоплюється великими рухами кінцівок, можливістю пересування людини за допомогою м'язової сили.

Тіло людини з тим носієм форми (з його антропометричними константами), що на протязі 40 тис. років існування в культурі майже не змінилось, тому для розгляду питань стосовно формотворення одягу необхідно звернути увагу на архітектоніку тіла людини. Потрібно вийти на знання зон, руху, засвоєння цих зон, біомеханіки, як живої, віталістичної, тілесної; зрозуміти тіло, як певну структуру. Побачивши фігуру як константний і модифікаційний простір, можна помітити, що є зони, які потрібно так чи інакше визначити, окреслити і сформулювати. Потрібно знати, як побудований константний простір, носій головних органів, зрозуміти самі зони формоутворення, розглянути, які форми можуть жити в цьому просторі.

Тіло має свою метрику, яка характеризується потрійністю структури: кість - предплеччя - плече; стопа - голінь - стегно; голова - грудна клітка - тазова частина. Проміжні структури між цими константами створюють модифікаційний простір, який ускладнюється ближче до кінцівок, що збільшує ступені свободи руху. Тобто і рука, і нога, і тулуб мають три несучих базових елементи - три константні зони і дві модифікаційні зони: лікоть і зап'ястя, коліно і щиколотка, шия і зона м'язів живота, як перехід від таза до грудної клітини. Одна модифікаційна зона несе в собі обмежений рух (згин-розгин, пронація-супінація) - це зона ліктьового, колінного суглобів та м'язів живота.

Інша, більш складна за будовою кісток і м'язів - зона зап'ястя, щиколотки та шиї - дає більш розгорнуту паригтуру рухів і збільшує можливість руху кінцівок тіла людини.

Якщо розглянути тіло за принципом формотворення і збільшення зон свободи, то можна потрапити в цікавий простір моделювання і стилізації фігури. Коли домінантним є модифікаційний простір - шарніри, суглоби - утворюються машиноподібні тіла, наприклад скульптурні тіла Ернста Неизвестного. Якщо домінантним є константний простір, то він породжує витончену пластику, де модифікатори залишаються м'якими, ніжними і їх не перебільшують і не визначають - це пластика тіл, починаючи від класики і закінчуючи маньєризмом і модерном.

Тобто перед тим, як накласти на тіло оболонку - одяг, треба насамперед зрозуміти, яке воно тіло, яким є носій одягу. І розглядаючи проблему формотворення одягу, необхідно повернутися до часів, коли одяг тільки починав формоутворюватись на тілі людини. Як це відбувалося, чому саме так? Для цього необхідно визначити культуроморфні та ергономічні виміри його формотворення. Конструкція одягу вступас в паритетні співвідношення з біомеханікою тіла людини, яка дає можливість відтворити віталістичний образ формотворення. Досить цікаво під таким кутом зору розглянути моду в різні історичні періоди.

Якщо розглянути всю історію формотворення одягу, як паритетне співвідношення руху людини, ступенів свободи його тіла і ступенів свободи одягу, можна помітити, що можливість вільно рухатись постійно змінюється обмеженням руху, та навпаки. Що керує цим обмеженням? Як продукувати ступені свободи? Це може бути віртуально, риторично, можна їх збільшувати, зменшувати, розвивати, плуралізувати, але парадигма задана - паритетне, натуральне співіснування тіла і всіх тих можливостей, які дають йому жити.

Драпірувальний одяг демонструє можливість максимальної свободи руху тіла людини, розвинутість ступенів свободи, в порівнянні з іншими формами одягу. Якість драпіровки не залежить від того, що драпірувати, тобто не залежить від тіла людини. І саме в період Древньої Греції ця форма одягу стає актуальною. Вся філософія цього періоду задає такий тип людини, від якого мало що залежить, все диктує доля. Більше в історії костюму не було такого гармонійного періоду співіснування людини, її біомеханіки і одягу, що накладається на тіло.

На відміну від драпірувального, накладний одяг, завдяки отвору в тканині, вже певним чином залежить і обмежує ступені свободи руху тіла людини. Деякий зв'язок з тілом людини здійснюється завдяки одному з головних типів конструкції одягу - підв'язки. Це стрічка, яка перехоплює тіло людини в окремих зонах. Вона може бути плуралістичною і монолістичною (наприклад, каласирис в Древньому Єгипті). Чим більше накладний одяг піддається обробці, дублюється і стає негнучким, замкненим механізмом, тим більше він обмежує ступені свободи руху. Багато в історії костюма було прикладів нехтування біомеханікою тіла людини, як внутрішнім механізмом продукування ступенів

<i>В.М. Рохманіна</i> Стилiстичні особливості скульптурного декору в архiтектурi Миколаєва кiнця XVII-XIX столiття	157	костюма и характерные черты национальных костюмов жителей Крыма	
<i>Ю.В. Одробiнський</i> Художні особливості та дизайн скiфо-сарматської кам'яної пластики пiвдня України	161	<i>О.М. Журнова.</i> Вплив пластанатомiчних констант тiла людини на процес формотворення одягу	220
<i>Ю.В. Одробiнський</i> Iсторiографiя, джерела та методика дослідження скiфо-сарматської кам'яної пластики	167	<i>О.В. Кардаш.</i> Проектування дизайн-об'єктiв одягу iз врахуванням геометричних властивостей матерiалу	224
<i>Т.М. Корень</i> Сакральні мотиви в оздобленнi сiльського житла Пiвдня України кiнця XIX – початку XX столiть	172	<i>Г.В. Мироненко</i> Визначення характерних особливостей костюму ольвiополiтiв	227
<i>Н.Ю. Акопова, М.П. Цой</i> Дизайн-проект освiтлення – як складова система	176	<i>Е.Ю. Яроменок.</i> Форма у художньому склi кiнця 50-х – початку 60-х рр. XX столiття	232
РОЗДІЛ 3: ГРАФІЧНИЙ ДИЗАЙН ТА ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ			
<i>М.І. Яковлєв.</i> Основи формування професійного мислення художникiв графiчного дизайну	181	<i>О.В. Рыболович.</i> Выявление факторов, обуславливающих форму промышленных изделий при художественном проектировании (на примере средств освоения шельфа)	236
<i>В.І. Бугайов</i> Геометричні особливості побудови i проектування барельєфної перспективи як об'єкта дизайну	185		
<i>С. М. Городецький, Д.В. Ісасва.</i> Застосування картографiчних проєкцiй у дизайні та геометричних дослідженнях	191		
<i>О. Яремчук</i> Сучасні проблеми дизайну рекламних друкованих видань	199		
<i>С.В. Прищєнко.</i> Системно-логічне обґрунтування формування вимог до рiвня знань та умiнь студентiв з кольорознавства	202		
<i>П.В. Гаркін</i> Вивчення гармонiї колiрних вiдносин	205		
<i>С.В. Прищєнко</i> Основні напрямки в методицi навчання колiрній гармонiї в комп'ютерній графiцi	207		
РОЗДІЛ 4: ДИЗАЙН ПРОМИСЛОВИХ ВИРОБІВ ТА ДЕКОРАТИВНО-УЖИТКОВЕ МИСТЕЦТВО			
<i>С.Ф. Пилипака, П.А. Василів, В.В. Фiлопенко, В.М. Бабка.</i> Застосування тривимiрної графiки для проектування сiльськогосподарської технiки	212		
<i>И.А. Кузнецова, Е.В. Кузнецова.</i> Тенденции в дизайне современного	216		

е х н і ч н а

Стетус

і

ДИЗАЙН

ВИПУСК 3-4

2004

Технічна естетика і дизайн: Міжвідомчий науково-технічний збірник.
Випуск 3-4. Відп. редактор М.І.Яковлев. – К.: Віпол, 2004р. – 246с.

До збірки ввійшли наукові праці з теоретичних та методологічних питань технічної естетики, а також проблематики, що складає предметну область застосування її методів. Тематика статей охоплює також деякі напрямки наукових досліджень, творчої та практичної дизайнерської діяльності, які є суміжними щодо технічної естетики.

Collection included the proceedings on theoretical and methodological questions of an industrial art, and also devoted to problems, which make a subject domain of application of its methods. The subjects of articles covers also some directions of scientific researches, creative and practical design activity, which are adjacent in relation to an industrial art.

Редакційна колегія:

М.І. Яковлев (відп. редактор),
К.О. Сазонов (заст. редактора),
В.О. Плоский (відп. секретар),
В.В. Ванін,
О.В. Кащенко,
С.М. Ковальов,
Ю.М. Ковальов,
В.Є. Михайленко,
А.В. Павлов,
О.Л. Підгорний,
М.Р. Селівачов,
В.О. Тимохін,
А.В. Чебикін,
В.К. Шостя,
В.П. Юрчук

Editorial Board:

M.I. Yakovlev (chief editor),
K.A. Sazonov (deputy editor),
V.A. Plosky (managing editor),
V.V. Vanin,
A.V. Kaschenko,
S.N. Kovalyov,
Y.N. Kovalyov,
V.Y. Mikhailenko,
A.V. Pavlov,
A.L. Pidgorny,
M.R. Selivachov,
V.A. Timokhin,
A.V. Chebykin,
V.K. Shostya,
V.P. Urchyk

Адреса редколегії: кафедра арх.конструкцій, КНУБА,
Повітрофлотський проспект, 31, Київ-37, 03680, УКРАЇНА.

Рекомендовано до випуску Вченою радою КНУБА, протокол № 4
від 26 листопада 2004 року.

ISBN 5-8238-0731-7

© Українська асоціація з прикладної геометрії, 2004
© Р.В.Шостя, дизайн обкладинки, 2002

К
провод
США,
році в
3
2001 р
Вайс (
Ознай
комп'ю
дисцип
такої
робота
світу,
науко
1
геомет
академ
базі К
вченої
Згуро
прези
цій га
Г.С. П
про р
секції
геомет
англій
сучас